

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหาร
สถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง*

THE ESTABLISHING RELATIONSHIPS BETWEEN SCHOOLS AND
COMMUNITIES AFFECTING THE SCHOOL ADMINISTRATION UNDER
THE LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS, LAMPANG PROVINCE

หทัยกาญจน์ กำมิ่ง¹ และ วรรณกร พรประเสริฐ²

Hataikan kaming¹ and Wannakorn Phornprasert²

¹⁻²วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

¹⁻²School of Education, University of Phayao, Thailand

Corresponding Author's Email: hataikan00006437@gmail.com

วันที่รับบทความ : 19 เมษายน 2568; วันแก้ไขบทความ 22 เมษายน 2568; วันตอบรับบทความ : 23 เมษายน 2568

Received 19 April 2025; Revised 22 April 2025; Accepted 23 April 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางกับชุมชน 2) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง 3) เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นจังหวัดลำปาง 4) เพื่อศึกษาปัจจัยการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผล ต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 155 คน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้เป็น

Citation:

* หทัยกาญจน์ กำมิ่ง และ วรรณกร พรประเสริฐ. (2568). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการ บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(2), 1049-1066.

Hataikan kaming and Wannakorn Phornprasert. (2025). The Establishing Relationships Between Schools And Communities Affecting The School Administration Under The Local Government Organizations, Lampang Province. Modern Academic Development and Promotion Journal, 3(2), 1049-1066.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

จากผลวิจัยพบว่า

1) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความสัมพันธ์การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน และด้านการให้บริการชุมชน

2) การบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล

3) การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง คือ ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม สามารถพยากรณ์การบริหารบริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ: การสร้างความสัมพันธ์, การบริหารสถานศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research article aims to: 1) to investigate the practices of relationship building between schools under local administrative organizations in Lamphang Province and their surrounding communities 2) to examine the school administration practices of school administrators affiliated with local administrative organizations in Lamphang Province 3) to analyze the relationship between school–community partnerships and school administration under local administrative organizations and 4) to identify the key factors of school–community relationship building that influence school administration in schools under local administrative organizations in Lamphang Province.

The sample group consisted of 155 government schoolteachers selected through stratified sampling. The research instrument used was a structured questionnaire. Data analysis employed both descriptive and inferential statistics, including percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The findings revealed that

1) the categories of school-community relationship-building ranked by mean scores from highest to lowest were: community participation, public relations, support for school activities, and community services.

2) Regarding school administration under local administrative organizations in Lampang Province, both overall and individual categories exhibited high mean scores. Ranked from highest to lowest, these were: general administration, budget administration, academic administration, and personnel administration.

3) The aspects of school-community relationship-building that significantly influenced school administration were support for school activities, public relations, and community participation. These factors significantly predicted school administration at 01 level.

Keywords: School–community partnership, School administration, Government organization

บทนำ

ในยุคที่ประเทศไทยมุ่งสู่การเป็นประเทศพัฒนาแล้วตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566–2570) ซึ่งยึดหลักการพัฒนาย่างยั่งยืนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาและมนุษย์ยังคงเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนประเทศ โดยเฉพาะในบริบทของการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โรงเรียนจึงจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นกับชุมชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมุ่งส่งเสริมให้

สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ที่สะท้อนบริบทท้องถิ่น ทั้งด้านศาสนา วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน

โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางมีความใกล้ชิดกับชุมชนสูง แต่ยังคงขาดระบบความสัมพันธ์ที่ชัดเจน เช่น การขาดสื่อประชาสัมพันธ์หรือกลไกการประสานงาน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของชุมชนไม่เต็มที่ อรรถพร คุณเศรษฐ (2556) พบว่า ผู้บริหารและครูยังไม่เข้าใจบริบทวัฒนธรรมชุมชน ทำให้ขาดความร่วมมือ ขณะเดียวกัน ผู้ปกครองบางกลุ่มมีบทบาทแทรกแซงการบริหารของโรงเรียน

ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีความจำเป็นในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ปัจจัย และแนวทางการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งจะช่วยส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพิ่มพูนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน และนำไปสู่การจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปางและชุมชน
2. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง
4. เพื่อศึกษาปัจจัยการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

การทบทวนวรรณกรรม

กาญจนา สิงห์มณี (2553) อธิบายว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน คือกระบวนการที่โรงเรียนดำเนินงานร่วมกับชุมชนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน และในขณะเดียวกัน โรงเรียนก็มีบทบาทในการร่วมพัฒนาชุมชนด้วย อนวัช รังสรรค์ และพนมพร จันทรบัญญา (2561) ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า การบริหารความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นภารกิจหนึ่งของผู้บริหารการศึกษา ซึ่ง

เกี่ยวข้องกับการประสานงานและสร้างความร่วมมือกับกลุ่มบุคคลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น ครอบครัวยุคใหม่ องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน โดยกระบวนการนี้เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาทร่วมในการจัดการศึกษา ขณะที่จิตรจรรยา ทรงวิทยา (2562) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการดำเนินงานทุกด้านภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและการศึกษา โดยมุ่งหวังให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริง ทั้งในด้านเศรษฐกิจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

สรุป การสร้างความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่เพียงแต่เป็นแนวทางบริหารที่ดี หากแต่เป็นหัวใจของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสังคมอย่างรอบด้านและยั่งยืนในระยะยาว

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง จำนวน 23 โรงเรียน จำนวน 263 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจาก ตารางสำเร็จรูปของเครชีและมอร์แกน (สุวิมล ติรภานันท์, 2554) ได้จำนวน 155 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยทำการศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ ที่รวมถึงได้ศึกษาข้อคำถามจากรายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา

2. กำหนดนิยามศัพท์ตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3. ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือให้ครอบคลุมตัวแปรที่ต้องการศึกษา โดยรวบรวมข้อคำถาม และปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้อง ด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา ให้ได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน ซึ่งเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ เป็นผู้มีความรู้ทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยขึ้นไป หรือผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง จำนวน 23 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 155 ชุด

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามจำนวน 155 ชุด ให้แก่โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง กระทำโดย 1 วิธี คือ แจกแบบสอบถามทางระบบออนไลน์

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ตามช่วงเวลาที่กำหนด โดยกำหนดการเก็บข้อมูลภายใน 30 วัน

4. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 155 ชุด ได้รับกลับคืนมา 155 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 และตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเมื่อดำเนินการเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ในการจัดกระทำข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.1 ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

1.2 กรอกรหัสแบบสอบถาม

1.3 กำหนดตัวแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วบันทึกข้อมูล

1.4 ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามดำเนินการ ดังนี้

1) ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2) ตอนที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปางและชุมชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย โดยเกณฑ์การให้คะแนนจากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

3) ตอนที่ 3 การบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดลำปาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จัดลำดับความคิดเห็น โดยแยกเป็นรายข้อรายด้าน และโดยภาพรวม นำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย โดยเกณฑ์การให้คะแนน จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยภาพรวม

ความสัมพันธ์ ของโรงเรียนกับชุมชน	n=155		ระดับ ความสัมพันธ์	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการให้บริการชุมชน	4.49	0.51	มาก	4
2. ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน	4.54	0.47	มากที่สุด	3
3. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.58	0.50	มากที่สุด	2
4. ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม	4.58	0.54	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.55	0.46	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา	n=155		ระดับความเห็น	อันดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารงานวิชาการ	4.57	0.50	มากที่สุด	3
2. ด้านการบริหารงบประมาณ	4.57	0.54	มากที่สุด	2
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.56	0.55	มากที่สุด	4
4. ด้านการบริหารทั่วไป	4.60	0.50	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย	4.58	0.50	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง โดยภาพรวมอยู่ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป

2. แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางและชุมชนกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Enter Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

ตัวแปร	b	(SE _b)	β	t
ด้านการให้บริการชุมชน (X_1)	0.024	0.066	0.025	0.371
ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน (X_2)	0.225	0.100	0.212	2.251*
ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_3)	0.315	0.105	0.314	2.997**
ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (X_4)	0.346	0.067	0.372	5.189**
a = 0.422 R = 0.859 $SE_{est} = 0.258$ $R^2 = 0.737$ F = 105.158**				

จากตารางที่ 3 พบว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน ที่นำมาวิเคราะห์จำนวน 4 ด้าน พบว่า มีจำนวน 3 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_3) และ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน (X_2) และ ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถรวมกัน

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบวิธี Stepwise เพื่อหาความสามารถในการพยากรณ์การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน ที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง

ตัวแปร	b	(SE _b)	β	t
ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน (X_2)	0.232	0.097	0.219	2.389*
ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_3)	0.323	0.103	0.321	3.146**
ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (X_4)	0.351	0.065	0.378	5.394**
a = 0.437 R = 0.858 $SE_{est} = 0.258$ $R^2 = 0.737$ F = 140.970**				

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน มีจำนวน 3 ด้าน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการประชาสัมพันธ์ (X_3) และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม (X_4) และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ด้าน

ได้แก่ ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน (X_2) ทั้ง 3 ตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ได้ร้อยละ 85.80

อภิปรายผล

จากการศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง มีประเด็นที่สำคัญที่จะนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ระดับความสัมพันธ์ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง และชุมชน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ระดับความสัมพันธ์ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางและชุมชน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้มีการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนทั้งการให้บริการชุมชนที่มีการเข้าถึงชุมชนในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน รับฟังปัญหาจากนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน สนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างชุมชนกับโรงเรียน รวมถึงเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน มีการส่งเสริม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน มีการจัดทำข่าวสารแจกจ่ายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง สร้างความเข้าใจในการดำเนินงานกิจกรรมของโรงเรียนให้ชุมชนได้ทราบ และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนได้อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิรนนท์ หนูผาสุก (2558) ศึกษาสภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 จำนวน 334 คน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง สามารถอภิปรายได้ดังนี้

การบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง พบว่า ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน มีการวัดประเมินผลด้วยวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีการระดมทรัพยากรเพื่อจัดกิจกรรม

จัดการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงบประมาณอย่างเพียงพอตามแผนงานและความต้องการของบุคลากร มีการจัดโครงสร้างของโรงเรียนและจัดบุคลากรเหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ส่งเสริมขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาส่งผลให้เกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สร้างวัฒนธรรมองค์กรค่านิยมที่ดีในสถานศึกษา มีการจัดทำระบบสารสนเทศที่มีฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาและการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับกิจกรรมของโรงเรียนอย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมาพร แสงแจ่ม (2559) ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิต สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง สามารถอธิบายได้ดังนี้

การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง และชุมชนกับการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปางมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r) เท่ากับ 0.847 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับน้อยกว่า .01 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ด้านการให้บริการชุมชน เมื่อมีงานประเพณีที่สำคัญ โรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาจัดกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับโรงเรียน โดยใช้อาคารเรียน สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ดีต่อกัน มีการออกเยี่ยมบ้าน บริการด้านการศึกษาแก่ชุมชนเกิดความใกล้ชิดกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สอดคล้องกับนาวัน แกละสมุทร (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การบริการชุมชนคือ โรงเรียนควรเปิดให้ชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ภายในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นอาคารเรียนหรือสนามกีฬาเพื่อให้ชุมชนได้รู้จักโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับรณกร ไข่นาค และคณะ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การให้บริการชุมชน ได้แก่โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดีงามของท้องถิ่นโรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทั้งงานวันเด็ก งานวันลอยกระทง กิจกรรมการแข่งขันกีฬา กิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง กิจกรรมให้ความรู้ด้านภูมิ

ปัญหาท้องถิ่น รวมถึงการที่ชุมชนเป็นศูนย์เรียนรู้ และแหล่งทุนการศึกษาของนักเรียน สอดคล้องกับลี (Lee, 1984, p. 709) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของนักการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนในท้องถิ่นได้กำหนดนโยบายและกระบวนการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยให้นักการศึกษาได้มีส่วนร่วมรับรู้ ด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของโรงเรียน การรับสมัครนักเรียน การจัดการเรียนการสอน และการจัดให้มีการแสดงผลงานทางวิชาการทุกช่องทางให้ชุมชนได้รับรู้รับทราบ สอดคล้องกับปฏิภาณ ศาสตร์ อำนวนย (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์คือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้กับชุมชนภายนอกได้รับรู้รวมถึงการสร้างการมีส่วนร่วมกับชุมชนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ชุมชน ทราบข้อมูลต่าง ๆ เห็นถึงความต้องการหรือความช่วยเหลือที่โรงเรียนต้องการซึ่งจะทำให้ชุมชนนั้นเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของโอลสัน (Olson, 1990, p. 23) ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ชุมชนและความเข้าใจของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในรัฐ 4 รัฐ ทางตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศเพื่อศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์และความเข้าใจถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติเหล่านี้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ 25 โรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมมีการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ชุมชนสูงกว่าโรงเรียนประถมศึกษา และด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม โรงเรียนสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากการเชิญชุมชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมการประชุมในชุมชนเพื่อชี้แจงแนวทางการจัดการศึกษา การบริหารงาน พร้อมทั้งรับฟังปัญหาความต้องการจากชุมชนให้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การให้เกียรติผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นประธานในกิจกรรมของโรงเรียนช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนเป็นการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของแฮร์ริส (Harris, 1975, p. 13) ศึกษาธรรมชาติของคนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ภายในชุมชนที่ต้องอยู่ของประเทศนามิเบีย โดยมีความเชื่อว่าความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะนำไปสู่การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการและเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งประเทศนามิเบียการจัดการศึกษาก่อนที่ระบบการศึกษาจากทวีปยุโรป จะเข้ามานั้นชุมชนมีบทบาทในการจัดการศึกษาโดยตรง

4. ปัจจัยการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง สามารถอธิบายได้ดังนี้

4.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ พบว่า ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจัดทำข่าวสารประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน ผู้ปกครอง และผู้เรียนได้ทราบถึงการดำเนินงานกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างเหมาะสม ทัวถึง และต่อเนื่อง ด้วยเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยในรูปแบบโซเชียลมีเดียร์ จดหมายข่าว และป้ายประชาสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญจนพร ศรีมงคล (2565) ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนกับการบริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ นาวัน และสมุท (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์คือโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนรับรู้ข่าวสารภายในโรงเรียนเพื่อให้ทราบข้อมูลและกิจกรรมต่าง ๆ

4.2 ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วม ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนจัดการศึกษาบริหารสถานศึกษาภายใต้การส่งเสริมและให้ความร่วมมือจากชุมชน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมของชุมชนในการให้ข้อมูลสำหรับกำหนดนโยบาย และการวางแผนงานของโรงเรียน ส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการศึกษาให้กับเด็กนักเรียนและชุมชนได้ตรงต่อความต้องการมีความเข้าใจในการดำเนินงานลดปัญหาความขัดแย้งเกิดความโปร่งใสในการบริหารสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) การบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับปฏิภาณ ศาสตร์อำนาจ (2561) ได้กล่าวไว้ว่า การ

เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกคนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ให้แก่เยาวชนไม่ใช่เป็นหน้าที่ของครูเพียงคนเดียวโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับชุมชน ให้ประชาชนได้รับรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

4.3 ด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียน ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีการส่งเสริมชุมชนให้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นยังเป็นศูนย์เรียนรู้ของโรงเรียนอีกด้วย โรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองหรือปราชญ์ท้องถิ่นในการเชิญเข้ามาเป็นวิทยากรให้กับนักเรียนและครู สอดคล้องกับงานวิจัยของกรีน (Green, 1994, p. 3758-A) ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการวางแผนที่จะนำอุปกรณ์เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในโรงเรียนมาให้บริการแก่ชุมชนในอนาคต ซึ่งจะช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนดีขึ้น เมื่อชุมชนขยายขึ้นความต้องการก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องมีการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้อุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านั้นให้บริการต่าง ๆ แก่ชุมชนได้นานและคุ้มค่า โดยที่จะต้องคำนึงถึงงบประมาณค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในอนาคตด้วย สอดคล้องกับอัจฉราวดี บัวเกตุ (2547) ได้ให้ความหมายการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า "การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึงการติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนการใช้แหล่งทรัพยากรของชุมชนร่วมกันในทางสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

4.4 ด้านการให้บริการชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ ซึ่งเป็นการหารายได้เพิ่มเติมให้แก่ นักเรียนเข้าร่วมพัฒนาชุมชนเกี่ยวกับความรู้ทางวิชาการ และเข้าหาชุมชนในการให้บริการการศึกษาให้ความช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำ ในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน พัฒนาการให้บริการการศึกษาให้ชุมชนเข้าถึงข่าวสาร ระเบียบ ประกาศ และองค์ความรู้ทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับรณกร ไข่นาค และคณะ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า การให้บริการชุมชน ได้แก่โรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมที่ดั่งามของท้องถิ่นโรงเรียนให้บริการและอำนวยความสะดวก

สะดวก ในการใช้อาคารสถานที่ หอประชุม สนามกีฬาในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และโรงเรียนจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมอาชีพและหารายได้เพิ่มเติมแก่นักเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสร้างโอกาสให้แก่นักเรียน โดยควรส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมที่สร้างทักษะทางอาชีพและหารายได้เสริมแก่นักเรียน อันเป็นการเพิ่มพูนทักษะชีวิตและความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งนี้ ควรสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่ม ชมรม มูลนิธิ หรือสมาคมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบและมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของชุมชนผ่านหลายช่องทางเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับปรุงการดำเนินงานของโรงเรียนให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น อีกทั้งควรสร้างความร่วมมือกับชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยร่วมกันดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น การส่งเคราะห์นักเรียนที่ขาดแคลน การช่วยเหลือครอบครัวยากจน และกิจกรรมเพื่อสาธารณประโยชน์

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน และเปิดช่องทางรับฟังความคิดเห็นจากชุมชนอย่างหลากหลาย เพื่อนำมาพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของท้องถิ่น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาอาชีพและจัดโครงการร่วมกับชุมชน พร้อมจัดทำแผนงบประมาณที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนผู้เรียนและพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารบุคลากรให้เหมาะสมกับภารกิจของโรงเรียน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดกิจกรรมตามความสนใจและความถนัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าตัวแปรการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน ด้านการให้บริการชุมชน ไม่ส่งผลทางตรงต่อการบริหารสถานศึกษา จึงควรทำการศึกษาอิทธิพลทางอ้อมเนื่องจากพบว่าความสัมพันธ์ที่สับสนนั้นมีความสัมพันธ์กันกับการบริหาร

สถานศึกษา โดยการศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่มีอิทธิพลต่อการบริหารสถานศึกษา

2. ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ เป็นการศึกษาวิจัยที่ออกแบบมาเพื่อวัดปริมาณตัวแปรและสรุปผลการวิจัยเชิงตัวเลข จึงควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

3. จากผลการวิจัยพบว่าการสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนและชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและด้านการสนับสนุนกิจกรรมในโรงเรียนสามารถพยากรณ์การบริหารสถานศึกษาได้ ควรศึกษาเชิงคุณภาพของแต่ละด้านต่อการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ผลการศึกษาของแต่ละด้านว่าส่งผลอย่างไรต่อการบริหารสถานศึกษา โดยลงลึกรายละเอียดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

4. ผลการวิจัยนี้เป็นผลการวิจัยที่เกิดในบริบทของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดลำปาง ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลเปรียบเทียบผลการศึกษาซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทางการศึกษา เช่น การศึกษาวิจัยในบริบทสถานศึกษาสังกัดในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดลำปาง สถานศึกษาสังกัดเอกชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กัญจนพร ศรีมงคล. (2565). การสร้างความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. ใน *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จิตรจรรณู ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 3(1),42.

- จิรนนท์ หนูผาสุก. (2558). สภาพการดำเนินงานสัมพันธ์ชุมชนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี. ใน *งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.*
- นาวัน แกละสมุทร. (2562). การส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดใหญ่บ้านบ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. ใน *การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ปฎิภาณ ศาสตร์อานวย. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.*
- ปัทมาพร แสงแจ่ม. (2559). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดพวงนิมิตสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1. ใน *งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- รณกร ไช้นาค, ประยูร แสงใส และพระครูกิตติญาณวิสิฐ. แนวทางการสร้างความสัมพันธ์ตามหลักพุทธบริหารการศึกษาระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ฯ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 6(1), 133-144
- อนวัช รังสรรค์และพนมพร จันทรปัญญา. (2561). กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอ ดอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 12(2), 115.
- อรรณพ คุณเศรษฐ. (2556). การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 2. ใน *สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.*

อัจฉราวดี บัวเกตุ. (2547). การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. ใน *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*. สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.

Green, S. R. (1994). The Community-school Nexus : The Challenge of Planning Sustainable School Facilities. *Dissertation Abstract International*, 32(2), 136-A.

Harris, A. M. (1975). School–community Relationships : a Namibian Case Study. *Master Abstracts International*, 36(06), 1437–A.

Lee, Y. N. (1984). The educators viewpoint on the function of school community relations and their roles in it. *Dissertation Abstracts International*, 45(3), 709-A.

Olson. Wade Robert. (1989). School Principals in Four Midwestern States. *Dissertation Abstracts International*, 27 (50), 268.